

گفت و گو با حسین دارابی، کارگردان «هناس» به مناسبت اکران فیلمش در سینماهای مشهد

به دنبال ثبت واقعیت در تاریخ هستیم

مریم قاسمی

فیلم سینمایی «هناس» که این روزها با موضوعی کاملاً ملی روی پرده سینماهای سراسر کشور رفته، به دلیل جنبش آرام یک رابطه عاشقانه زیر پوست خشن زخم خورده یک واقعه تلخ توانسته است دل مخاطبان گسترده تری را به دست بیاورد.

حسین دارابی، کارگردان این فیلم که پیش از این ساخت فیلم، مصلحت، را با یک موضوع بحث برانگیز سیاسی در کارنامه خود ثبت کرده است، در دومین تجربه سینمایی اش، قصه زندگی یک شهید هسته ای را برای مخاطبش بازگو می کند. او در این فیلم به مخاطب نشان می دهد که همه داستان این فیلم جنگیدن یک زن برای عشق و زندگی اش است. پس مخاطبی که مقابل پرده سینما می نشیند، قرار است در پس تصاویر تلخ و تکان دهنده رخدادی سیاسی، یک عاشقانه آرام را از نگاه یک زن تماشا کند.

دارابی در گفت وگو با شهرآرآزآ تجربه متفاوتش در ساخت این فیلم می گوید.

● در بین همه شهدای هسته ای، چطور شد شهید داریوش رضایی نژاد را انتخاب کردید؟

داریوش رضایی نژاد پیش چشم همسر و دختر بچه چهار ساله اش به ضرب گلوله شهید شد. این تصویر عجیبی برای من بود. بعد که تحقیق کردم، دیدم خاص ترین ترور در بین همه شهدای هسته ای داشته است. در کل، زندگی شهید رضایی نژاد فضای خاصی داشت. شخصیت او تقریباً خارج از آن چارچوب و قالبی بوده است که شهدا را با آن می شناسیم. چند سالی بود درباره این موضوع صحبت می کردیم که چطور به این کار بپردازیم، طوری که متفاوت باشد. وقتی با همسر شهید صحبت کردیم، دیدیم چقدر زندگی شان جذاب بوده است و همان جابود که به نتیجه رسیدیم اگر این کار را از زاویه نگاه خواننده شهره پیرانی بسازیم، جذاب ترمی شود. شما گویید اصلاً دارید صحنه ترور شهید رضایی نژاد را عیناً به تصویر بکشید. پیامد آن هم صحنه ای بسیار تلخ است که آن در سراسر فیلم منتشر شده است، آیا به تصویر کشیدن این حد از خشونت در فیلم لازم بود؟

ما ساعت ها به صحنه ترور و پایان فیلم فکر کردیم؛ چون بالاخره ما جرای فیلم تلخ است و ما نمی خواستیم با ناامیدی تمام شود. دوست داشتیم امیدوارکننده باشد. خود من دوست ندارم فیلم تلخ باشد؛ به همین دلیل سعی کردم پایان امیدوارکننده ای داشته باشد، اما درباره صحنه ترور فکر کردم باید عیناً به تصویر کشیده شود. یادم می آید زمانی که از خانم پیرانی خواستم هرچه درباره صحنه ترور می داند بگویم، دو ساعت حرف زد و اشک ریخت. من هم دو ساعت اشک ریختم و شنیدم. ما چه تصویری می توانیم داشته باشیم از زنی که جلو چشمش، همسرش را ترور می کنند یا از دختر چهار ساله ای که جلو چشم او پدرش گلوله می خورد و تنش پر از خون می شود؟ همین چند روز پیش بود که پستی را در فضای مجازی نگاه می کردم که خانمی نوشته بود: «فرزندم را بر دم فیلم را ببیند. لحظات شهادت خواستم چشمش را بگیرم. اما اتفاقاً این کار را نکردم و دیدم فرزندم در آن لحظات چقدر رشد کرد».

همین حالا خیلی ها از من می پرسند و افعاً آن دختر بچه در خود روبروده و این صحنه را دیده است؟ خانم پیرانی در واقعیت تر خورده است؟ بله. می شد طوری دیگر نشان داد، اما ما تصمیم گرفتیم عین واقعیت را نشان

شکیبا افخمی راد

در آستانه یکم تیر، روز تبلیغ و اطلاع رسانی دینی و سالروز تأسیس سازمان تبلیغات اسلامی، تفاهم نامه پنج جانبه ای میان اداره کل سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی استان، معاونت فرهنگی سپاه امام رضا^ع و مجموعه بسیج دانشجویی استان امضا شد. تفاهم نامه ای که با هدف نشر و ترویج فرهنگ دینی و انقلابی در جامعه با استفاده از ظرفیت های با لقه و قانونی نهاد های مختلف فرهنگی در سطح استان و همچنین اجرای اقدامات فرهنگی مشترک میان پنج دستگاه فرهنگی تدوین شده است.

● تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت حاجت الاسلام هادی صاحبقرانی، مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی در باره این تفاهم نامه توضیح داد: هدف از امضای تفاهم نامه این است که ظرفیت های دستگاه های مختلف را برای انجام عملیات های متعدد در راستای ترویج و گسترش فرهنگ اسلام ناب محمدی به کار گیریم و با همت شبکه ها و فعالانی که به این مجموعه ها مرتبط هستند، اقدامات و برنامه های مشترک برای تبادل فرهنگی رقم بزنیم. او یادآوری کرد: یکی از دغدغه های رهبر معظم انقلاب عمل بر اساس الگوی «ایرانی اسلامی پیشرفت» است که اضلاع متعددی دارد. دستگاه هایی که امروز جمع شده اند تا این تفاهم نامه را امضا کنند نیز

به دنبال تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و جامعه ای پیشرفته ذیل پرچم و کلمه توحید هستند. مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی درباره محورهای این تفاهم نامه نیز گفت: اولین محور که تفاهم نامه دنبال می کند، رصد و شناسایی و اولویت بندی مسائل فرهنگی در سطح استان است، دومین محور همکاری و هم افزایی با هدف توانمندسازی و رشد کیفی و کمی شکل های مردمی و حلقه های میانی است، سومین محور رشد و توسعه فعالیت های محله محور و دانشگاهی در موضوعات مختلف قرآنی، فرهنگی، اجتماعی و هنری است، چهارمین محور نیز با عنوان ایجاد عملیات های مشترک فرهنگی و اجتماعی تعریف شده است که امروز اولین اقدام مشترک یعنی آغاز به کار ششمین دوره رویداد «پیشگام» در ضمن این تفاهم نامه به اجرا درخواهد آمد.

● حلقه مفقوده استان، انجام عملیات مشترک محمدحسین زاده، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی نیز در این مراسم گفت: دستگاه هایی که امروز کنار هم جمع شده اند، ظرفیت های متفاوتی دارند، برای نمونه، ما در مجموعه ارشاد با مؤسسات فرهنگی، قرآنی، هنری، رسانه ای و همچنین با کانون های فرهنگی و هنری مساجد در ارتباط هستیم و دیگر مجموعه ها نیز ارتباطات خاص خودشان را دارند. او همچنین بیان کرد: هر کدام از این ظرفیت ها توانمندی هایی دارند و در سال های گذشته کارهایی انجام دادند،

دهیم تا در تاریخ ثبت شود. درست است، این اتفاقات در روزنامه ثبت می شود و باقی می ماند، اما در فیلم ماندگار تر است. گفتیم باید مطلوبیت یک غیرنظامی و یک نخبه که بیشتر عمر سرش توی کتاب بوده است و حالا به همین راحتی حذفش می کنند، نشان داده شود. می دانید که این کار را به عمد می کنند. همسر شهید می گفت: «آقا داریوش مدت های زیادی را انتها می رفت محل کار»، یعنی آن ها می توانستند او را زمانی که تنها بود، ترور کنند، اما به عمد این کار را می کنند تا وحشتی ایجاد کرده باشند. ماهم خواستیم این صحنه عیناً تصویر شود تا گوشه ای از واقعیت را به عموم مردم نشان دهیم.

● باتوجه به توضیحات شما، به نظر می رسد تلاش زیادی شده است تا واقعیت فیلم، بیشتر از تخیل و بازی های روایت باشد؟ نه، اتفاقاً همه زندگی شهید در فیلم واقعیت ندارد. صحنه ترور کاملاً واقعی است، اما دیگر بخش ها را به تناسب قصه و جریان فیلم پررنگ کردیم. با رنگ و لعاب دادیم، بالاخره باید قصه در اما تیک می شد. در سینما یک شخصیت هایی باید پررنگ تر شوند؛ مثلاً شخصیت فرهاد در زندگی خانم پیرانی باید پررنگ ترمی شده که شاید در واقعیت این قدر پررنگ نبوده است. بالاخره کسانی در محل کار شهید بودند که اذیت می کردند یا حسادت هایی داشتند. این ها را رنگ و لعاب دادیم، اما حرف خوشحال کننده همان بود که همسر شهید به ما گفت: «روح واقعیت زندگی مان در این کار دیده می شود، در آثار مشابه، خانواده شهدا ممکن است سخت برخورد کنند یا در برابر بخش هایی که کمی از واقعیت فاصله دارد، موضع بگیرند. نگران واکنش خانم پیرانی درباره روایت و شخصیت هایی که در آن پرورش دادید، نبودید؟ خانم پیرانی درک بسیار خوبی از سینما دارد. وقتی

موضوع ساخت فیلم مطرح شد، خود من مخالف بودم. قبل از پروژه «مصلحت»، هم ساخت فیلمی درباره یکی از شهدای بزرگوار مطرح شد که به دلیل همین مسائل، کار خوابید و به نتیجه نرسید، برای همین از رویا رویی با این مسئله می ترسیدم. اما چند جلسه که نشستم و با همسر شهید صحبت کردم، دیدم چه درک خوبی از تولید ساخت فیلم دارد. به خاطر دارم یک نسخه اولیه از فیلم نامه را خواندم و ماده یازده نسخه بازنویسی کردیم و بعد گفت: «دیگر ندهید بخوانم، کار دست خودتان است»، البته نکاتی درباره بازیگران و برخی قسمت ها مطرح کرد، اما درکل کار را به خودمان واگذار کرد. برای همین هم روز اکران فیلم روز خیلی ترسناکی برای من بود. می ترسیدم از فیلم خوشش نیاید یا توی ذوقش بخورد، اما او فقط گریست و تشکر کرد.

درواقع همین نگاه او باعث شد بتوانیم وارد زندگی این شهید بزرگوار شویم و آن را در تاریخ ثبت کنیم. امیدوارم این رفتار الگوشود تا فیلم سازان بدون ترس، سراغ مشاهیر و بزرگان بروند و درباره قهرمانان ملی فیلم بسازند.

● دو بازیگر اصلی فیلم شاید کمترین شباهت را به واقعیت داشته باشند، چرا سراغ بازیگرانی نرفتید که از نظر ظاهر شباهت بیشتری به شخصیت های واقعی داشتند؟ برای انتخاب بازیگر دو راه داشتیم، یا باید می رفتم سراغ دو شخصیتی که کاملاً شبیه شخصیت های اصلی باشند که برای این کار می توانستم فراخوان بدهم و چهره های نزدیک تر به شخصیت های واقعی را برای تست دعوت کنم. اما من این کار را نمی پسندم، بنابراین راه دوم را انتخاب کردم، یعنی سعی کردم

فضای حرفه ای و هنری فیلم را با حضور بازیگران حرفه ای، حفظ و بعد تلاش کنم آن ها را به واقعیت نزدیک کنم.

● به نظر خودتان موفق بودید؟ بله. ● چطور به ترکیب بهروز شعبانی و مریلا زارعی رسیدید؟ انتخاب خانم مریلا زارعی به این دلیل بود که باید بازیگر قدری را دعوت می کردیم تا بتواند این فیلم را دنبال خودش بکشاند. خانم زارعی در ابتدا مشغول کاری دیگر بود و خوشحال شدیم که از آن کار فارغ شد و توانست به ما ملحق شود، زیرا به نظرم او می توانست به تنهایی از ایفای نقش این قهرمان زن برآید. آقای شعبانی هم ضمن اینکه رفاقتی با من داشت، احساس کردم مطلوبیتی که در چهره اش وجود دارد به این شخصیت کمک می کند. همین جا دوست دارم از او که خودش کارگردانی خوب است، برای اعتمادش تشکر می کنم. در کنار همه این ها، برایم مهم بود بازیگران به این فضا معتقد باشند که خوشبختانه هر دو نفر برای این فیلم خیلی وقت گذاشتند و از جان و دل بازی کردند. جادارد اینجا از آقای طهمورت که قبول زحمت کرد هم تشکر کنم. همچنین از خانم سولماز غنی و وحید رهبانی، امین میری و کوثر حیدری.

● حتما در استفاده از بازیگران حرفه ای در دومین کار بلند سینمایی تان درمقایسه با اثر قبلی که چندان از بازیگران سرشناس استفاده نشده بود، به مشکلاتی برخوردید؟

بله. ساخت فیلم «مصلحت» سخت بود، ولی «هناس» سخت تر. زیرا در این فیلم یکی از چالش های من بازیگران بود. هرچه بازیگر حرفه ای تر باشد، سختی هایش بیشتر است. بازیگر حرفه ای از آنجا که خودش تجربه زیادی دارد، به هر چیزی تن نمی دهد. باید از پیش بر بیایی که بتوانی او را قانع کنی یا بکشی. اش به دنیای خودت. این تجربه خیلی خوبی برای من بود که توانستم در عین مشکلات بسیار، بازیگرانم ارتباط خوبی بگیرم.

● پرداختن به بازی زنانه و حس، کار دشواری است. برخی افراد ضعف این فیلم را کامل نشدن این حس زنانه در فیلم می دانند. نظر شما چیست؟

مسئله مهم من دقیقاً به فضای زنانه کار برمی گشت. در فیلم مصلحت با اینکه به یک موضوع ملتهب سیاسی پرداخته بودم، این قدر چالش نداشتم که در این کار با یک فضای کاملاً زنانه و احساسی دچار فضا های متفاوت شدم. ترس داشتم که نتوانم آن فضای کاملاً زنانه را کنترل کنم. اما با پیوستن خانم عین اللهی به گروه، اوضاع بهتر شد و توانستم به فضای فیلم نزدیک تر شوم. فکر می کنم تجربه خوبی در این زمینه به دست آوردم و توانستم نگاه و دغدغه های زنانه و قهرمانانه زن را در یک گونه متفاوت سینمایی تجربه کنم. حالا حس خیلی خوبی دارم و شاید فیلم بعدی را هم در فضایی زنانه بسازم. ضمن اینکه جادارد به مخاطبان اعلام کنم این نسخه جدید یا نسخه جشنواره تفاوت جدی دارد. بخش هایی از آن کوتاه شده و فکر می کنم حسش کامل تر شده است و مخاطبان با حال خوبی از سینما بیرون می آیند.

● عده ای از مخاطبان شما منتظر اکران «مصلحت» هستند، به نتایجی در این باره رسیده اید؟

در حال گفت وگو و مذاکره هستیم تا به نتیجه برسیم، اما هنوز هیچ چیز معلوم نیست.

● مردم، کلید حل مشکلات هستند سید رضاموسوی، دبیر ستاد جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: اگر بخواهیم درباره بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی ساعت ها صحبت نکنیم، متوجه می شویم عصاره اش قیام مردم با محوریت جوانان است، مردمی که تنها کلید حل مشکلات هستند. او تصریح کرد: راهکار عملی رهبر معظم انقلاب در این زمینه توجه به حلقه های میانی است، اما اینکه حلقه های میانی چگونه باید پای کار بیایند، به نظر من در یک کلمه خلاصه می شود و آن هم مسئله محوری است. ● ضرورت داشتن نگاه سیستمی صادق حسنی مقدم، معاون پژوهشی بسیج دانشجویی استان نیز دانشگاه را میدان تحولات جامعه عنوان کرد و گفت: اگر فرهنگ در دانشگاه اصلاح شود، به جامعه نیز می رسد، در دانشگاه با جامعه جوان روبه رو هستیم که مخاطب اصلی ما در گام دوم انقلاب اسلامی هستند. با گفتن و بیادیم مسئله فرهنگنگام سیستمی داشت و آن را در یک شبکه مسائل دید. حسنی مقدم بیان کرد: در یک نگاه سیستمی باید متغیرهای مختلفی را در زمینه فرهنگ در نظر گرفت و همه دستگاه های مرتبط را با هم درگیر کرد، نمی شود به یک بخش فرهنگی توجه داشت و بخشی را رها کرد.

اخبار در گوشی

حضور هنرمند مشهدی در رویداد هنری ورزشی

گروه فرهنگ و هنر

احمد کاوری، بازیگر و کارگردان، نام آشنایی برای مشهدی ها است. او سال ها فعالیت های بسیاری در حوزه های تئاتر و سینما در مشهد انجام داده است و اکنون از چهره های شناخته شده سینما و تلویزیون کشور به شمار می آید. کاوری

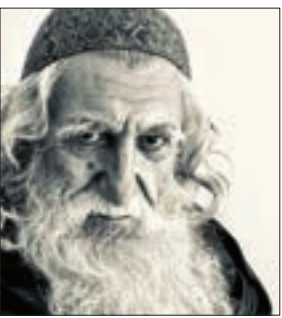
به تازگی به عنوان یکی از اعضای هیئت داوران سیزدهمین جشنواره بین المللی فیلم های ورزشی ایران در بخش فیلم داستانی بلند و کوتاه، تیزر و نماهنگ، معرفی شده است. همچنین سید غلامرضا موسوی از هنرمندان مشهدی و امیررضا خادم به عنوان عضو هیئت داوران سیزدهمین جشنواره بین المللی فیلم های ورزشی ایران، در بخش فیلم های بلند سینمایی معرفی شده بودند. بیش از ۱۵۰ اثر از ایران و ۶۸ کشور در بخش های مختلف به سیزدهمین جشنواره بین المللی فیلم های ورزشی ایران ارسال شده است.

«همدم» و اکسپوی سراسری عکس

هفتمین اکسپوی سراسری عکس همدم برای حمایت از ۴۰۰ دختر بی سرپرست همدم برگزار می شود. در این برنامه حمیدرضا گیلانی، فرمانر زعامل پردبار و مسعود احمدزاده از عکاسان مشهدی قاشرکت کنندگان را برمیگزینند.

پایان هنر نمایی رضا کیانیان در «سی صد»

بعد از هنر نمایی رضا کیانیان، هنرمند مشهدی سینما و تلویزیون کشور، در کنسرت نمایی «سی صد»، علی نصیریان بازیگر پیشکسوت سینما، تئاتر و تلویزیون، این نقش را بر عهده خواهد گرفت تا در کنار بازیگران روی صحنه، رواتیگر حمله عفولان به نیشابور و ماجرای کتاب سوزی به کارگردانی امیر جدیدی باشد. در ادامه انتشار سلسله برنامه های تاریخ شفاهی موزه سینمای ایران، به مناسبت زادروز «رضا کیانیان»، بخش هایی از گفت وگوی این هنرمند منتشر شد.

اثر مترجم مشهدی در بازار کتاب

مسعود سنجانی ویراستار و مترجم مشهدی، پس از ترجمه کتاب های «نویسنده» و «با آن ها از جنگ ها و فیل ها بگو، که سال گذشته منتشر شد. اکنون ترجمه «در دفاع از خدا»، نوشته کارن آرمسترانگ را روانه بازار کتاب کرده است. «در دفاع از خدا»، اثر تگ در ۵۶۴ صفحه و به قیمت ۱۹۵ هزار منتشر کرده است. به گفته این مترجم مشهدی، «در دفاع از خدا» (The Case for God، ۲۰۰۹) آخرین ترجمه فارسی از آثار آرمسترانگ است.

درنگ

از دغدغه های ذهنی تا مفاهیم انسانی

بخارایی

کتاب «من آنجا، نخستین مجموعه شعر لسانه علمی نژاد را انتشارات آزاد سرودر مشهد منتشر و روانه پیشخوان کتاب فروشی ها کرده است. این کتاب در بردارنده برگزیده ای از رباعی ها، غزل ها، چهارپاره ها، ترانه ها و نوسوده های این شاعر جوان مشهدی است که با مفاهیم عاشقانه و اجتماعی و اساطیری و دیگر عواطف شاعرانه با زبانی آرموزی سروده شده است. نکته درخور توجه در مجموعه شعر «من آنجا» توجه شاعر به قالب رباعی است. این قالب کوتاه شعری در اشعار خیام و عطار و مولانا و تنی چند از شاعران بزرگ ایران پیشینه ای درخشان دارد و شاعران معاصر در سال های پس از انقلاب اسلامی به آن توجه ویژه ای کرده و ضمن بازشناسی ظرفیت ها و ظرفات های آن، اشعار زیادی را در آن قالب سروده اند. سرودن شعر در قالب رباعی با وجود کوتاهی آن به تبجر و هنرمندی ویژه ای نیاز دارد و هر سروده ای از این دست را نمی توان موفق ارزیابی کرد. اما اگر شاعر در ایجاز و سراسی زبان مهارت داشته باشد، می تواند از عهده سرودن رباعی برآید و بدین ترتیب سروده هایش در ذهن و ضمیر مخاطبان جدی شعر راه یابد. شاعر، «من آنجا» را نیز می تواند در این حوزه موفق دانست. همچنین تبدیل دغدغه ها و عواطف روزمره شاعرانه به مفاهیم بلند و جاودانه مثل عشق انسانی و اساطیری یکی از راه های موفقیت هر شاعری می تواند باشد. شاعر این مجموعه نیز کوشیده است دغدغه های ذهنی خود را گاه تا حد مفاهیم والای انسانی برکشد و شعری ارائه دهد که شخصی و جزئی نگر نباشد. بلکه بتواند صدای مشترک انسان هایی باشد که شعرش را می خوانند و با آن همدلی می کنند.

از سوی دیگر، این مجموعه شعری به دلیل تنوع در انتخاب قالب های شعری و فرم های ادبی می تواند بخش اعظمی از اهالی ادبیات را با خود همدل و همراه کند و در برگیرنده شعرهایی برای سلیقه های گوناگون ادبی باشد. هم آن ها که هنوز بر این باورند که قالب های سنتی شعر فارسی کارایی دارند و هم آن ها که طرفدار شعر نو هستند.

شهر

۳شنبه
۲۱ خرداد ۱۴۰۱
شماره ۲۲۴۴

۱۵

↓

فرهنگ و هنر